

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1528/23-S

Název	Střední škola managementu a grafiky
Sídlo	Školní 145, 282 20 Český Brod-Liblice
E-mail	reditelna@sosceskybrod.cz
IČO	11 925 311
Identifikátor	691 015 601
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Darina Doškářová
Zřizovatel	město Český Brod
Místo inspekční činnosti	Školní 145, Český Brod - Liblice
Inspekční činnost na místě	12., 15. - 16. a 18. května 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále „SVP“), jejich naplňování a souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Inspekční činnost na podnět podle § 174 odst. 6 školského zákona.

Charakteristika

Ke dni inspekční činnosti vykonávala příspěvková organizace (dále „škola“) činnost střední školy. Činnost domova mládeže nevykonává. Škola k 30. září 2022 vykazovala 180 žáků ve dvou oborech středního vzdělání s maturitní zkouškou Ekonomika a podnikání (89) a informační technologie (91). Od předchozího inspekčního hodnocení (2016) počet žáků vzrostl na jejich nejvyšší povolený počet. Ke dni inspekční činnosti škola vzdělávala 13 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a pět žáků s odlišným mateřským jazykem (dále „OMJ“) s dílčí jazykovou bariérou. Ve školním roce 2022/2023 se dva žáci vzdělávali podle individuálního vzdělávacího plánu z jiných závažných důvodů (dále „IVP“).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Dílčí koncepční záměry se od října 2021 resp. srpna 2022 nové ředitelce školy (dále „ředitelka“) daří naplňovat především v oblasti naplněnosti školy. Průběžně se zkvalitňují materiální podmínky pro vzdělávání, a to i díky dobré spolupráci se zřizovatelem, který převzal školu od 1. srpna 2022. Prospěšné jsou aktivity školního poradenského pracoviště směřující k osobnostnímu rozvoji žáků. Stanovené cíle se však vzhledem ke sledované výuce nedají naplňovat v oblasti diferenciace výuky ve vztahu k individuálním schopnostem žáků a ve využití kooperativních činností ve vyučovacích hodinách. S nižší účinností škola také přijímá opatření ke zlepšení výsledků žáků. Chybí zejména průběžné nastavení a vyhodnocování přijatých opatření.

Užší vedení školy tvoří kromě ředitelky její zástupkyně, která zároveň kvalifikovaně vykonává funkci výchovné poradkyně. S nimi systematicky spolupracují také vedoucí předmětových komisí. Kontrolní systém je převážně dobře nastaven. Přiležitostí ke zlepšení je vzhledem k vysokému nárůstu počtu žáků a tříd a nekvalifikovanosti pedagogů zintenzivnění odpovědnosti metodických orgánů, např. v oblasti realizace průběžného sledování naplňování ŠVP, poskytnutí kvalitní zpětné vazby žákovi o splnění požadovaných výstupů, analýzy výsledků z jednotných přijímacích zkoušek a analýzy přičin neúspěšnosti žáků u maturitní zkoušky.

Pedagogický sbor v počtu 21 pedagogických pracovníků prošel výraznou obměnou, za poslední dva školní roky jich nově nastoupilo jedenáct. Velký důraz škola klade na osobnostní cíle učitelů v motivačních rozhovorech a na individuálně tvořené plány dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Přesto jsou personální podmínky rizikové, téměř polovina učitelů nesplňuje předpoklady odborné kvalifikace. Ředitelce se sice daří většinu z nich motivovat ke studiu k jejímu získání a prokazatelně kvalifikované pedagogy hledá, menší pozornost je ale věnována vedení pedagogického procesu, což se negativně odráží v menší metodické a didaktické propracovanosti vyučovacích hodin. Pro zkvalitnění vzdělávacího procesu schází větší zapojení do hospitační činnosti zaměřené na účinnost vzdělávacích strategií a vzájemné hospitace učitelů podporující přenos a sdílení pedagogických zkušeností. Vzdělávací aktivity jsou zajištovány vhodně i pro celý kolektiv v závislosti na potřebách školy. Zapojením školy do projektu Erasmus 2022 byly zdařile realizovány zahraniční stáže učitelů a žáků ve firmách. Školní poradenské pracoviště dotváří školní metodik prevence, který s výchovnou poradkyní účinně spolupracuje.

Škola účelně rozvíjí partnerství s aktéry vzdělávání. Do výuky zdařile zapojuje odborníky z praxe, proběhly workshopy, besedy aj., účelně organizuje akce pro veřejnost. Zákonné zástupci využívají ke komunikaci se školou informační systém či jsou jejich podněty, např. ohledně zajištění praxí či náročnosti odborných prací projednávány na třídních schůzkách.

Jejich zástupce je také řádným členem školské rady. Činnost žákovského parlamentu se letos po distančním vzdělávání vhodně obnovila.

Škola věnuje bezpečnosti a ochraně zdraví pozornost stanovením pravidel a postupů ve vnitřních předpisech, o nichž jsou žáci prokazatelně poučováni. Daří se udržovat minimální míru úrazovosti.

Vícezdrojové finanční prostředky škola cíleně investuje do zlepšování podmínek vzdělávání. Vznikly nové učební prostory, stávající se účelně modernizují a vybavují potřebným zařízením, didaktickými pomůckami a digitální technikou.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V hospitovaných hodinách byla zaznamenána pozitivní pracovní atmosféra a vzájemný respekt učitelů a žáků. Při stanovení vzdělávacích obsahů a cílů vyučující účinně vycházeли ze ŠVP a z dosavadních žákovských znalostí a dovedností. Všichni učitelé si zajišťovali průběžnou zpětnou vazbu o osvojení poznatků žáky a většinou je vhodně podporovali v plnění zadaných úkolů. Ve sledované výuce byla patrná účelná dopomoc asistentem pedagoga. Učitelé však nedostatečně využívali kooperativní formy výuky a jen ojediněle uplatnili práci ve dvojici. Málo bylo rozvíjeno kritické myšlení žáků porovnáváním různých variant a návrhů řešení úlohy nebo aktivním využitím práce s chybou. Učitelé nevytvářeli dostatečný prostor pro cílenou žákovskou diskusi k řešení problémů, v menší míře byla zařazena analýza dat nebo vyvozování závěrů žáky jako součást řešení zadaných úloh. Pouze zhruba v jedné čtvrtině vyučovacích hodin žáci samostatně vyhledávali, třídili nebo analyzovali různé informační zdroje při řešení úloh nebo slovně interpretovali informace získané z různých zdrojů. Málo využívaná byla rovněž diferenciacie výuky ve vztahu k individuálnímu schopnostem žáků, zvláště nadaným. Od minulého inspekčního hodnocení přetrvává nízká míra uplatnění formativního hodnocení. Pouze ve třetině hodin vedli učitelé žáky k sebehodnocení nebo vzájemnému hodnocení jako možnosti zvýšení jejich aktivity a jejich motivace.

Ve výuce českého jazyka a literatury učitelé u žáků většinou správně rozvíjeli čtenářskou gramotnost a aktivně je zapojovali do diskuse, přičemž je zdařile podněcovali k vyjadřování vlastního názoru. Dobře je rovněž upozorňovali na stěžeňní výrazové prostředky použité autorem uměleckého textu. Škola účelně zařadila do rozvrhu vyučovacích hodin výuku čtenářské gramotnosti, čímž společně s povinným vypracováváním odborných a maturitních prací vytváří příznivé podmínky pro její rozvoj. Ve výuce anglického jazyka využívali pedagogové širokou škálu vhodných pomůcek, interaktivních aplikací, digitální techniky či mobilních telefonů. Většinou cíleně vedli hodinu v daném jazyce, aktivně zapojovali žáky do kratších dialogů a na konci hodiny s nimi efektivně shrnuli splnění výukového cíle. V části hodin však chybělo zařazení poslechu či souvislejšího mluvního projevu žáků. K procvičování gramatiky a výukových strategií spojených s úspěšným složením maturitní zkoušky využívají žáci cizojazyčné časopisy. Velmi hodnotná byla výuka ruského jazyka vedená rodilou mluvčí s pedagogickou praxí. Výuka německého jazyka směřovala k nácviku slovní zásoby, byla vhodně oživena písničkou a pohybovou hrou. Efektivitu vzdělávání ale snížovalo časté používání českého jazyka a nezařazení upevňování všech jazykových kompetencí. Probírané učivo v dějepise bylo velmi účelně dokresleno historickým audiodokumentem, na základě kterého žáci účinně interpretovali hlavní události, jejich dopad na další vývoj a vhodně vyjadřovali i své emoce. Ve sledované výuce matematiky byli převážně účelně aktivizováni samostatnou prací, která byla většinou kombinována s frontálním výkladem. Učitelé si převážně dobře zjišťovali zpětnou vazbu a poskytovali

potřebnou podporu. Chyběla ale diferenciace učiva pro nadané žáky a individualizace zvláště pro ty, kteří např. zvládli test dříve než ostatní žáci.

Cíleně využívané mezipředmětové vztahy, správná volba a zařazování příkladů z praxe zvyšovalo efektivitu vzdělávání odborných předmětů v obou oborech. Žáci byli důsledně vedeni k používání správné terminologie. Ze sledované výuky bylo patrné, že učitelé učivo důsledně aktualizují a srozumitelně zprostředkovávají žákům moderní poznatky z daného oboru. Ve sledované výuce odborných předmětů oboru Ekonomika a podnikání byli žáci převážně náležitě aktivizováni. Ve předmětu výuce ekonomiky žáci efektivně pracovali s učebnicemi a samostatně počítali příklady. Vhodně bylo jejich řešení komentováno jednotlivými žáky u tabule, chyběla ale účinnější práce s chybou. Výuka písemné a elektronické komunikace pomocí interaktivního programu dobře napomáhá žákům zvládnout desetiprstovou hmatovou metodu. Chybělo však oživení výuky například soutěžemi nebo zařazením relaxačních prvků. Ve výuce předmětu informační technologie byli žáci výborně aktivizováni samostatnou prací v počítačovém programu při zpracování ekonomických dat, v němž zpracovávali podle stanoveného postupu zadaný úkol. Výuka byla dostatečně individualizovaná, žáci pracovali svým tempem. Učitelka jim poskytovala správnou zpětnou vazbu a potřebnou dopomoc a v závěru hodiny spolu s žáky vyhodnocovala splnění cíle hodiny. Učitelům ve sledované výuce odborných předmětů oboru Informační technologie se velmi dobře dařilo aktivizovat žáky při samostatné práci s grafickými programy. Většinou efektivně je vedli k získání požadovaných odborných kompetencí. Bylo dobře patrné, že žáci ovládají základy práce v profesionálních grafických programech. Ve výuce kreslení byla patrná individualizace výuky na základě vhodně prováděné pedagogické diagnostiky. Ve výuce počítačové grafiky vytvářeli žáci prezentaci vlastního autorského portfolia. Spolu s jednotlivými žáky učitel rozebíral úskalí jejich nápadů a naváděl je k co možná nejoriginálnějšímu, ale technicky správnému přístupu. Efektivita výuky v předmětu aplikace na počítači byla různá. Při samostatné práci žáci byli dobře aktivizováni. Žáci se rozvíjeli logické myšlení při řešení klientského problému či navazovali svou praktickou činností na teoretické poznatky z minulých hodin v základních grafických programech. Při uplatněné frontální formě výuky činorodost ale poklesla, aktivní byl ve svém výkladu pedagog a do odpovědí na otázky se zapojovalo pouze minimum žáků.

Sledovaný průběh obhajoby maturitních prací v rámci probíhajících ústních maturitních zkoušek byl věcně správný, žáci dodržovali časový harmonogram, prezentovali své práce a byli hodnocení dle stanovených kritérií.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ke zjišťování dosažené úrovně znalostí a dovedností žáků škola používá obvyklé nástroje, tj. ústní a písemné zkoušení, žákovská portfolia, odborné a maturitní práce aj. K informování zákonných zástupců o výsledcích škola účelně využívá školní informační systém. Méně je škola zapojena do externího testování pro porovnávání výsledků, například formou účasti žáků ve vědomostních soutěžích a olympiadách. V posledních třech školních letech však škola vhodně zařadila do výuky předmět fiktivní firma a žáci se úspěšně účastnili veletrhu fiktivních firem.

Individuální výsledky vzdělávání žáků jsou pravidelně sledovány a vyhodnocovány na jednáních pedagogické rady. Konkrétní přijatá opatření ke zlepšování výsledků vzdělávání plynoucí z jejich analýzy však nejsou vždy systematická a nejsou propojována s kvalitou průběhu výuky.

V průběhu vzdělávání prospívá jen velmi málo žáků s vyznamenáním. Z podrobné analýzy průběžných výsledků jsou rovněž patrné významné rozdíly mezi průměrným prospěchem v jednotlivých předmětech, nejméně se žákům daří uspět zejména v matematice a v některých odborných předmětech. Z analýzy výsledků žáků také vyplývá, že se od školního roku 2018/2019 (rok s plně prezenční výukou) zvyšoval podíl neprospívajících žáků v prvních ročnicích na téměř čtvrtinu v loňském školním roce 2021/2022. V tomto roce byl v prvních ročnicích i nejhorší prospěchový průměr, a to 2,4 v oboru Ekonomika a podnikání, resp. 2,5 v oboru Informační technologie.

Negativním jevem rovněž je, že ve škole přetrvává vysoký podíl žáků, kteří v řádném termínu neprospěli nebo nebyli hodnoceni. V porovnání s rokem s plně prezenční výukou (2018/2019), kdy tito žáci tvořili 25 % z celkového počtu žáků školy, jich byla k 30. červnu ve školním roce 2021/2022 třetina žáků školy. Většina z nich byla nehodnocena z předmětu praxe, protože nesplnili kritéria pro odevzdání odborné práce. Následně v náhradním termínu většinou uspěli či úspěšně složili opravné zkoušky. Ve škole jsou také evidovány předčasné odchody žáků ze vzdělávání.

Nastavený systém tvorby a obhajoby odborných prací má pozitivní přínos ve vztahu k dosahování klíčových kompetencí a naplňování profilu absolventa vzhledem k rozvoji práce žáků s různými informačními zdroji, podpoře čtenářské gramotnosti a jejich kritického myšlení, prezentaci své práce aj. Zvolený způsob vypracování odborné práce po realizaci praxe ale klade zvýšené nároky na jeho časové zvládnutí žáky. Přiležitostí ke zlepšení je tento systém účelně evaluovat. Také načasování tvorby odborných prací i ve 4. ročníku po týdnu odborné praxe, s tím, že žáci dál zpracovávají následně maturitní práci, se jeví jako částečně účelné, a to mj. vzhledem k vysokému počtu neklasifikovaných žáků z předmětu praxe ve 4. ročníku v 1. pololetí školního roku 2021/2022.

Slabé výsledky žáků v průběhu vzdělávání zpravidla odpovídaly jejich slabším výsledkům u maturitní zkoušky (dále MZ). Úspěšnost žáků při ukončování vzdělávání se ve školních letech 2018/2019 až 2021/2022 snížovala. Jejich celková hrubá neúspěšnost (podíl žáků neúspěšných u MZ nebo zkoušku nekonajících z celkového počtu přihlášených) se za oba obory dohromady zvýšila ze zhruba 25 % v roce 2018/2019 na více než 50 % v roce 2021/2022. Také míra hrubé neúspěšnosti žáků u MZ byla v posledních třech školních letech ve všech částech MZ vyšší než průměr v příslušné skupině oborů při celorepublikovém srovnání. Neúspěšnost se objevuje jak ve společné části, tak i v profilové části obou oborů. V praktické MZ konané formou obhajoby maturitní práce nebyli vždy všichni žáci úspěšní, např. ve školním roce 2021/2022 neprospělo celkem 27 % žáků.

Škola v reakci na výsledky vzdělávání přijímá opatření k jejich zlepšení. Žákům s rizikem školní neúspěšnosti se učitelé věnují formou individuálních konzultací nebo systematického doučování. Od konce druhého ročníku učitelé např. zkouší již probrané maturitní okruhy, ve čtvrtém ročníku cíleně a systémově opakují učivo a skládají maturitu nanečisto. Byl zaveden vyučovací předmět maturitní práce, povinné konzultace k maturitní práci a přehledný časový harmonogram k jejímu zpracování. Rovněž byla zpřísňena kritéria přijímacího řízení pro školní rok 2023/2024.

Škola reflekтуje speciální vzdělávací potřeby žáků, jejich prospěch je srovnatelný s ostatními žáky. Žákům s OMJ je poskytováno doučování českého jazyka individuálně podle míry jejich jazykové bariéry.

Preventivní systém je většinou kvalitně nastaven na omezování forem rizikového chování. Případné kázeňské problémy či školní neúspěch jsou neprodleně projednávány se žáky i jejich zákonnými zástupci. Z rozboru výsledků je ale zřejmé, že se škole daří motivovat žáky k účasti ve vzdělávání jen v menší míře. Zvýšená absence žáků je vedením školy

monitorována, v případě neomluvené absence je důsledně řešena v rámci jednání výchovných komisí.

Pozitivní podíl na tvorbě sociálního klimatu mají vhodně gradované aktivity školního poradenského pracoviště, které dobře podporují osobnostní rozvoj žáků v celoživotním učení. Adaptační kurz, motivační rozhovory s jednotlivci, kurs osobnostního rozvoje a stabilně do rozvrhu zařazené třídnické hodiny jsou přínosem pro rozvoj sociálních kompetencí žáků.

Pro zefektivnění činnosti školního poradenského pracoviště je třeba zabývat se systematicky nadanými žáky, zlepšit strategii předcházení školní neúspěšnosti a implementovat včasnu podporu již od zahájení studia, např. analýzou jejich chyb při přijímacím řízení a přijmout vhodná opatření.

K rozvoji jazykových a sociálních kompetencí žáků přispěla v loňském školním roce jejich účast v mezinárodním projektu v rámci Erasmu+ v Itálii. Škola také postupně navazuje na dřívější spolupráci s partnerskou školou ve Francii. Převážně funkční je kariérové poradenství. Vedení školy sleduje další vzdělávací cestu absolventů, téměř všichni pokračují ve studiu na vysokých školách různého zaměření. Příležitostí ke zlepšení je zjišťování zpětné vazby od absolventů školy.

Závěry

Vývoj školy

- Od 1. ledna 2022 se změnil zřizovatel školy.
- Od října 2021, resp. srpna 2022 působí ve škole nová ředitelka.
- Výrazně vzrostl počet žáků a pedagogických pracovníků.
- Zlepšily se materiální podmínky.
- Byla odstraněna většina nedostatků zjištěných při předešlé inspekční činnosti, přetrhává nížší míra diferenciace učiva a využití sebehodnocení a vrstevnického hodnocení žáků.

Silné stránky

- Škola realizuje podnětné aktivity, které podporují osobnostní rozvoj žáků a odborné klíčové kompetence.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Spektrum využívaných metod výuky méně podporuje kooperativní činnosti žáků, chybí diferenciace podle potřeb jednotlivých žáků a podněcování ke kritickému myšlení ve větší míře.
- Žáci jsou v menší míře úspěšní při dosahování požadovaných výstupů v průběhu vzdělávání a u maturitní zkoušky.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zefektivnit kontrolní systém a pedagogické vedení, hospitovat ve zvýšené míře, zintenzivnit spolupráci pedagogů v rámci metodických orgánů za účelem zlepšení výsledků žáků, všechny odborně nekvalifikované učitele motivovat k doplnění odborné kvalifikace. Přijímaná opatření důsledně realizovat a vyhodnocovat jejich účinnost.

- Zintenzivnit strategii předcházení školní neúspěšnosti již od prvního ročníku a průběžně vyhodnocovat její účinnost vzhledem k výsledkům žáků v průběhu vzdělávání a při jeho ukončování maturitní zkouškou.
- Ve výuce využívat k rozvoji klíčových kompetencí žáků metody výuky, které podporují kooperativní činnosti, kritické myšlení a formativní hodnocení s ohledem na vlastní učení žáků. Diferencovat obsah vzdělávání každého žáka s ohledem na jeho maximální vzdělávací potenciál.
- Nadále zlepšovat materiální podmínky.
- Zapojovat se do externího testování pro získání zpětné vazby o dosažených výstupech vzdělávání.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříků škol a školských zařízení k datu inspekce
2. Zřizovací listina školy s účinností od 22. září 2021 (vydaná městem Český Brod)
3. Jmenování do funkce ředitelky vydané Městem Český Brod s účinností od 13. října 2021 resp. od 1. srpna 2022
4. Školní vzdělávací programy účinné k datu inspekce
5. Školní řád střední školy účinný k datu inspekce
6. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2021/2022
7. Evidence žáků (školní matrika) včetně výsledků vzdělávání žáků, stav k datu inspekce
Třídní knihy, rozvrhy vyučovacích hodin, školní rok 2022/2023 k datu inspekce
8. Záznamy z jednání pedagogické rady a z jednání předmětových komisí, školní roky 2021/2022 a 2022/2023 k datu inspekce
9. Dokumentace žáků k přijímání a ukončování vzdělávání k datu inspekce – vzorek
10. Dokumentace školního poradenského pracoviště k datu inspekce – vzorek
11. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vedená k datu inspekce včetně plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní roky 2021/2022 a 2022/2023
12. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví platná k datu inspekce
13. Ekonomická dokumentace k datu inspekce (Finanční vypořádání dotací poskytnutých příjemcům prostřednictvím kraje ze státního rozpočtu v roce 2022, účetní závěrka sestavená k 31. prosinci 2022)
14. Internetové stránky školy www.sosceskybrod.cz stav k datu inspekce
15. Inspekční zpráva, č.j. ČŠIS-773/16-S

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Ing. Jana Diopová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Ing. Vladimíra Hokešová, školní
inspektorka

Bc. Mária Kotvanová, kontrolní
pracovnice

Ing. Jaroslav Klíma, přízvaná osoba,
odborník na PC grafiku a související
odborné předměty

V Praze dne 14. června 2023